

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 01-840/21
Podgorica, 2. mart 2022. godine
VR/VR

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na osnovu čl. 41 st. 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br.42/11, 32/14 i 21/17) i čl.40 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br.53/14), sproveo je ispitni postupak po pritužbi XXX, iz Nikšića, pa je utvrdio činjenično stanje na način kako slijedi.

I UVOD

1. Postupak pred Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda odnosi se na navodnu povredu prava na suđenje u razumnom roku, u vanparničnom postupku koji se vodi pred Osnovnim sudom u Kotoru, pod posl. oznakom Rs.150/20/19, pokrenutom radi fizičke diobe nepokretnosti u suvlasništvu, u kojem postupku ovdje podnosilac pritužbe ima svojstvo jednog od protivnika predlagača.

II ČINJENICE

2. Činjenice utvrđene na osnovu navoda podnosioca pritužbe, izjašnjenja Osnovnog suda u Kotoru, te raspoložive dokumentacije u spisima predmeta, mogu se sublimirati na sljedeći način.

3. Pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Kotoru P. br. 421/04 od 15. marta 2005. godine utvrđeno je da su tužioci XXX, iz Radanovića, XXX iz Pržnja, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX i XXX, svi iz Budve, XXX i XXX (koga zastupa XXX), oba iz Nikšića, XXX, iz Budve, XXX i XXX, oba iz Nikšića i XXX i XXX, oba iz Budve, u odnosu na tuženu Opštinu Budva, suvlasnici u tamo bliže navedenim suvlasničkim udjelima na tamo označenim nekretninama, po osnovu nasleđa njihovog pravnog prethodnika, XXX, koja je bila uknjižena kao suvlasnik za 12/60 idealnog dijela predmetnih nekretnina.

4. Dana 22. juna 2018. godine, Osnovnom sudu u Kotoru podnio je predlog za fizičku diobu (zaveden pod posl. oznakom suda Rs.117/18) predlagač XXX iz Kotora, protiv ostalih suvlasnika (po presudi Osnovnog suda u Kotoru P. br. 421/04 od 15. marta 2005. godine - postala pravosnažna 05. aprila 2005. godine), među kojima je XXX, ovdje podnosilac pritužbe, radi podjele nepokretnosti u suvlasništvu vanparničnih stranaka, u vrijeme podnošenja predloga

upisanih kao sukorisnici u priloženim, uz predlog, prepisima iz LN 3282, 3283, 3284 i 3285 KO Budva i LN 1034 i 1035 KO Maine.

5. Predmet je dodijeljen sudiji u rad 22. juna 2018. godine, a predlagač XXX je sudu postupajućem sudiji dana 19. i 20. septembra 2018. godine dostavio urgencije za postupanje u ovom predmetu, tražeći istovremeno da se izvrši spajanje ovog predmeta sa predmetom istog suda Rs. br.128/18, pa da se vodi jedinstven postupak.

6. Prvo ročište je zakazano za 20. novembar 2018. godine, na kojem je, po predlogu protivnika predlagača Opštine Budva, donijeto rješenje o prekidu vanparničnog postupka kojim su "predlagači upućeni" da kod Uprave za nekretnine PJ Budva pokrenu upravni postupak za izmjenu upisa u predmetnim listovima nepokretnosti, iz sukorišćenja u susvojnu.

7. Sljedeće ročište je zakazano za 4. jul 2019. godine, kada je održano u prisustvu predlagača, punomoćnika predlagača i dijelom protivnika predlagača i njihovih punomoćnika, a pošto su svi saglasno predložili nastavak postupka, na istom ročištu je donijeto rješenje kojim se nastavlja postupak prekinut rješenjem sa ročišta od 20. novembra 2018. godine i ima se voditi pod poslovnim brojem Rs.154/19, kao i odlučeno da se od Odjeljenja za urbanizam Opštine Budva pribavi izvještaj o urbanističkom statusu predmetnih nekretnina, odnosno podaci o tome koje su u obuhvatu DUP-a, a koje nijesu, od čega, kako je sud zaključio, zavisi njegovo dalje postupanje. Ročište je odloženo, a sljedeće je zakazano za 26. septembar 2019. godine.

8. U međuvremenu, Sekretarijat za urbanizam i održivi razvoj Opštine Budva dostavio je Osnovnom sudu u Kotoru uvjerenje br. 06-061-892/2 od 09. jula 2019. godine, u kojem se navodi da se katastarske parcele broj: 1547 KO Maine (LN 1034), 1576/1 KO Maine (LN 1035), 1787/2, 1787/6, 1787/18, 1787/30, 1787/34 KO Budva (LN 3283) i 481/52, 1787/16 KO Budva (LN 3285) ne nalaze u obuhvatu lokalnih planskih dokumenata (DUP, LSL, UP), dok se katastarske parcele broj 481/1 KO Budva (LN 3282) i 466/1 KO Budva (LN 3284) nalaze u obuhvatu Detaljnog urbanističkog plana Dubovica I ("Sl. list Crne Gore" - opštinski propisi broj 01/14).

9. Ročište od 26. septembra 2019. godine je održano, izvršen je uvid u dostavljeno uvjerenje Sekretarijata za urbanizam i održivi razvoj Opštine Budva od 09. jula 2019. godine, pa je po predlogu punomoćnice imenovanih protivnika predlagača – XXX, XXX, XXX, XXX i XXX, advokaticke XXX odredio da od istog opštinskog organa traži konkretnija pojašnjenja za sve parcele u zoni planskih dokumenata, sa posebnim osvrtom na parcele broj 466/1 i 481/1 KO Budva, te je ročište odloženo i sljedeće zakazano za dan 11. novembar 2019. godine.

10. Ročište od 11. novembra 2019. godine je održano, pa kako Sekretarijat za urbanizam Opštine Budva nije postupio po prethodnom aktima suda (dopis od 27. septembra 2019. godine i urgencija od 29. oktobra 2019. godine), određeno je da se dostavi ponovna urgencija radi istog, preko predsjednika Opštine Budva, pa je odloženo i sljedeće zakazano za dan 11. decembar 2019. godine.

11. Ročište od 11. decembra 2019. godine je održano i na istom je izvršen uvid u dostavljena uvjerenja Sekretarijata za urbanizam Opštine Budva od 15. i 25 novembra 2019. godine, sa

prilozima, koja su dostavljena punomoćniku protivnika predlagača i prisutnim predlagačima, pa je radi razmatranja predloga punomoćnice protivnika predlagača XXX, da se pokuša postići poravnanje i da se pribavi dopunsko pojašnjenje prethodno označenih dostavljenih uvjerenja Sekretarijata za urbanizam Opštine Budva, odloženo, a sljedeće zakazano za dan 4. februar 2020. godine.

12. Nakon toga je sudu 24. decembra 2019. godine dostavljeno uvjerenje Sekretarijata za urbanizam i održivi razvoj Opštine Budva broj 06-061-1629/2 od 23. decembra 2019. godine, kojim se pojašnjava stanje katastarskih parcela broj 481/1 i 466/1, obje u KO Budva, prema DUP-u Dubovica 1.

13. Ročište od 4. februara 2020. godine je održano i na istom je rješenjem određeno građevinsko vještačenje od strane vještaka XXX, iz Cetinja i dat nalog vještaku da sačini nalaz i mišljenje o tržišnoj vrijednosti predmetnih nekretnina, izuzev katastarskih parcela broj 1547 i 1576/1, obje u KO Maine, pa je odloženo i sljedeće ročište zakazano za dan 30. mart 2020. godine.

14. Izvještaj o građevinskom vještačenju i procjeni vrijednosti nepokretnosti zemljišta na predmetnim kat. parcelama, po nalogu suda, dostavljen je sudu 15. aprila 2020. godine.

15. Uvidom u kopiju baze podataka Osnovnog suda u Kotoru, utvrđuje se da je sljedeće ročište određeno za dan 17. jun 2020. godine.

16. Ročište od 17. juna 2020. godine je održano sa dijelom prisutnih stranaka, na kojem je izvršen uvid u nalaz vještaka građevinske struke i prisutne stranke su dale izjašnjenje povodom nalaza, pa je ročište odloženo i sljedeće zakazano za dan 8. jul 2020. godine, s tim što je određeno da se kopije zapisnika dostave protivniku predlagača, a od vještaka XXX zatraženo da se u roku od 3 dana od dana prijema kopije zapisnika, izjasni na istaknuti prigovor na zapisniku punomoćnika protivnika predlagača Opštine Budva.

17. Ročište od 8. jula 2020. godine je održano, te je na istom prisutnima uručen dopunski nalaz vještaka građevinske struke, koji su se neposredno na ročištu izjasnili na isti, a punomoćnik protivnika predlagača je predložio da vještaci građevinske i geodetske struke sačine zajednički nalaz, te je sud i odredio vještačenje po vještaku XXX, a da će se o ličnosti vještaka geodetske struke naknadno opredijeliti. Na ročištu je dat nalog vještacima da se izjasne na predložene okolnosti punomoćnice dijela protivnika predlagača, advokatice XXX, date na zapisniku. Za obavljanje geodetskog vještačenja imenovan je vještak XXX. Vještacima je određen rok od 15 dana radi dostavljanja zajedničkog nalaza i mišljenja o mogućnosti podjele predmetnih nekretnina na način da svakom od suvlasnika pripadne suvlasnički udio, te da li bi se fizičkom podjelom umanjila tržišna vrijednost zemljišta koje bi svako od njih trebao da dobije, kao i radi vraćanja spisa predmeta sudu.

18. Zajednički nalaz i mišljenje vještaka građevinske i geodetske struke od 15. septembra 2020. godine, dostavljen je sudu sa pratećom dokumentacijom 22. septembra 2020. godine, prema kojem bi se fizičkom diobom kojom bi svaki od suvlasnika dobio u isključivu svojину dio nepokretnosti u skladu sa vrijednošću svog suvlasničkog udjela smanjila vrijednost predmetnih nekretnina i ograničila njihova funkcionalnost i mogućnost privođenja namjeni.

19. Sljedeće ročište zakazano je za dan 21. septembar 2020. godine. Na zapisniku sa tog ročišta konstatovano je da ostavinski postupak iza predlagača XXX nije pravosnažno okončan, te da je isti u toku kod postupajućeg notara, zbog čega je po predlogu punomoćnika protivnika predlagača Opštine Budva, sud donio rješenje o prekidu predmetnog postupka i odredio da će se isti nastaviti na predlog stranaka, a nakon pravosnažnog okončanja ostavinskog postupka iza predlagača XXX.

20. Predlog za nastavak postupka XXX, podniet je sudu dana 27. oktobra 2020. godine, uz koji je dostavljeno rješenje o nasljeđivanju, kojim je na predmetnim nekretninama, kao zaostavštini pok. XXX, isti oglasen za nasljednika.

21. Rješenjem suda na ročištu održanom dana 17. novembra 2020. godine, nakon podnietog predloga XXX, iz Kotora, za nastavak postupka od 27. oktobra 2020. godine, nastavljen je predmetni (vanparnični) postupak, prekinut rješenjem sa ročišta od 21. septembra 2020. godine i određeno da se u daljem toku postupka ima voditi pod posl. brojem Rs.150/20. Na ovom ročištu prisutni protivnici predlagača su se izjasnili povodom nalaza i vještaka građevinske i geodetske struke od 17. septembra 2020. godine. Sljedeće ročište je zakazano za dan 17. decembar 2020. godine, za kada je određeno da se pozovu protivnici predlagača koji nisu bili prisutni, uz dostavljanje kopije zapisnika, kao i da se pozovu vještaci XXX i XXX, radi izjašnjenja po prigovorima stranaka.

22. Ročište od 17. decembra 2020. godine je održano sa prisutnim dijelom stranaka, njihovim punomoćnicima i pozvanim vještacima. Isto je odloženo i sljedeće zakazano za dan 16. februar 2021. godine, o čemu su prisutni obavješteni, a određeno je da se pozovu protivnici predlagača koji nijesu pristupili i da im se dostavi kopija zapisnika sa ročišta.

23. U međuvremenu, sudu je punomoćnik protivnika predlagača Opštine Budva, advokat XXX, iz Budve, dostavio podneske od 16. decembra 2020. godine i 26. januara 2021. godine, sa više prepisa listova nepokretnosti i kopiju pravosnažne presude Osnovnog suda u Herceg Novom, posl. broj 1148/01 od 3. jula 2003. godine.

24. Ročište od 16. februara 2021. godine je odloženo zbog angažovanja novog punomoćnika na strani protivnika predlagača Opštine Budva, advokata XXX, iz Budve i potrebe upoznavanja imenovanog sa stanjem spisa predmeta, a sljedeće zakazano za dan 22. mart 2021. godine.

25. Ročište od 22. marta 2021. godine je odloženo zbog mogućnosti dogovora stranaka, a sljedeće zakazano za 28. april 2021. godine, za koji je određeno da se pozovu vještaci XXX i XXX, a Opštini Budva je naloženo da se u roku od 8 dana izjasni o predlogu za sporazumno rješenje spora.

26. Predlagač je sudu dostavio podnesak o uređenju predloga 22. marta 2021. godine.

27. Ročište od 28. aprila 2021. godine je održano, na istom su se izjasnili pozvani vještaci i punomoćnici stranaka, pa je odloženo za 14. jun 2021. godine, a istovremeno je određeno da se

vještaku XXX, uz poziv za sljedeće ročište, dostavi kopija zapisnika sa ovog ročišta, kao i podnesak advokata XXX, koji je sudu dostavljen.

28. Ročište od 14. juna 2021. godine je odloženo usljed štrajka advokata i sljedeće zakazano za 28. jul 2021. godine, koje je takođe odloženo iz istog razloga.

29. Dana 10. septembra 2021. godine, predlagač je podnio predlog za određivanje privremene mjere obezbjeđenja nenovčanog potraživanja, zabranom otuđenja, opterećenja ili bilo kakvog raspolaganja katastarskom parcelom 466/1 KO Budva, uz upis zabrane u katastar nepokretnosti i dostavljeno rješenje Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Budva od 3. septembra 2021. godine.

30. Rješenjem suda Rs.150/20 od 14. septembra 2021. godine odbačen je kao neuredan predlog za izdavanje tražene privremene mjere podnosioca predlagača obezbjeđenja XXX, protiv protivnika obezbjeđenja Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Budva i protivnika obezbjeđenja Stambene zadruge radnika prosvjete “Solidarno” Podgorica, za određivanje predmete privremene mjere, na traženi način.

31. Rješenjem Osnovnog suda u Kotoru IV-3-Su.206/2021 od 19. oktobra 2021. godine usvojen je zahtjev za sopstveno izuzeće kojeg je dana 11. oktobra 2021. godine podnio postupajući sudija XXX, pa je isti izuzet od daljeg postupanja u vanparničnom predmetu ovog suda, poslovne oznake Rs.150/20/19.

32. Dana 3. decembra 2021. godine, sudu se obratio ovdje podnosilac pritužbe (XXX), molbom za nastavak postupka u predmetu Rs.150/20.

33. Sljedeće ročište u predmetnom postupku je zakazano za dan 28. januar 2022. godine, a iz dostavljenog izjašnjenja predsjednice Osnovnog suda u Kotoru posl. broj IV-1- Su. 245/2021 od 18. februara 2022. godine povodom akta Zaštitnika br. 01-840/21 od 14. februara 2022. godine, za dostavljanje kopije zapisnika suda sa navedenog ročišta, proizilazi da su spisi predmeta dostavljeni vještaku građevinske struke XXX, u prilog čega je dostavljena kopija dostavnice o uručanju spisa Rs. 150/20, što nesumnjivo ukazuje da je predmetni postupak kod Osnovnog suda u Kotoru i sada u toku.

III RELEVANTNI DOMAĆI I MEĐUNARODNI PROPISI

A. Ustav Crne Gore (“Sl. list CG”, br.1/07 i 38/13)

Član 32

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

B. Zakon o parničnom postupku (“Sl. list RCG”, br.22/04, 28/05, 76/06 i “Sl. list CG”, br.73/10, 47/15, 48/15, 51/17, 75/17, 62/18, 34/19, 42/19, 76/20 i 108/21)

Član 11 stav 1

Sud je dužan da nastoji da se postupak sprovede bez odugovlačenja, u razumnom roku, sa što manje troškova i da onemogući svaku zloupotrebu prava koja strankama pripadaju u postupku.

Član 211

Relevantni dio ovog člana glasi:

Postupak se prekida:

1) kad stranka umre,

Član 213 stav 1 i 2

Prekid postupka ima za posljedicu da prestaju teći svi rokovi određeni za vršenje parničnih radnji.

Za vrijeme trajanja prekida postupka sud ne može preduzimati nikakve radnje u postupku, ali ako je prekid nastupio poslije zaključenja glavne rasprave, sud može na osnovu te rasprave donijeti odluku.

Član 214 stav 1

Postupak koji je prekinut iz razloga navedenih u članu 211 tač. 1 do 4 ovog zakona nastaviće se kad nasljednik ili staralac zaostavštine, novi zakonski zastupnik, pravni sljedbenici pravnog lica preuzmu postupak ili kad ih sud na predlog protivne strane pozove da to učine.

C. Zakon o vanparničnom postupku (“Sl. list RCG”, br.27/06 i “Sl. list CG”, br.73/10, 20/15, 75/18 i 67/19)

Član 2 stav 2

U vanparničnom postupku shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.

Član 178

Ako učesnici ne postignu sporazum o načinu diobe, sud će ih saslušati, izvešće potrebne dokaze, a kada je to nužno i vještačenje, pa će, na osnovu rezultata cjelokupnog postupka, u skladu sa odgovarajućim zakonskim propisima materijalnog prava, donijeti rješenje o diobi i načinu diobe zajedničke stvari ili imovine, nastojeći da zadovolji opravdane zahtjeve i interese zajedničara.

Ako je zajedničku stvar ili imovinu nemoguće podijeliti fizički ili ako bi se time znatno smanjila njihova vrijednost, sud može odrediti da stvari ili imovina pripadne samo jednom nosiocu prava, s tim što će odrediti iznos koji ovaj treba da isplati drugom nosiocu prava na zajedničkoj stvari, kao i mjesto i vrijeme isplate ili odlučiti da se stvar, odnosno imovina proda i tako dobijeni iznos podijeli.

Prodaja se vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje.

D. Zakon o svojinsko - pravnim odnosnima Crne Gore (“Sl.list CG”, br. 19/09)

Član 419

Pravo upravljanja, korišćenja, odnosno trajnog korišćenja i raspolaganja na zemljištu u društvenoj, sada državnoj svojini postaje, stupanjem na snagu ovog zakona, pravo svojine

dotadašnjeg imaoca prava upravljanja, korišćenja, odnosno trajnog korišćenja, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno ili zainteresovano lice dokaže da je prije stupanja na snagu ovog zakona steklo pravo svojine na određenom zemljištu.

Organ uprave nadležan za vođenje katastra nepokretnosti će, na zahtjev lica čija su prava iz člana 419 stav 1 ovog zakona upisana u katastar nepokretnosti, dozvoliti brisanje društvene, sada državne svojine i prava upravljanja, korišćenja, odnosno trajnog korišćenja i raspolaganja zemljištem u smislu člana 419 ovog zakona i upisati pravo svojine u korist imaoca tih prava.

E. Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku ("Sl. list CG", br. 11/07)

Član 2

Pravo na sudsku zaštitu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku imaju stranka i umješac u građanskom sudskom postupku, stranka i zainteresovano lice u upravnom sporu, okrivljeni i oštećeni u krivičnom postupku (u daljem tekstu: stranka), ukoliko se postupci odnose na zaštitu njihovih prava u smislu Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Pravo iz stava 1 ovog člana i dužina trajanja razumnog roka utvrđuje se u skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava.

Član 3

Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku su:

- 1) zahtjev za ubrzanje postupka (u daljem tekstu: kontrolni zahtjev);
- 2) tužba za pravično zadovoljenje.

Član 4

Prilikom odlučivanja o pravnim sredstvima iz člana 3 ovog zakona, naročito se uzima u obzir:

- složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu;
- ponašanje podnosioca pravnog sredstva;
- ponašanje suda i drugih državnih organa, organa lokalne samouprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja;
- interes podnosioca pravnog sredstva.

Član 9 stav 1 i 2

Stranka može podnijeti kontrolni zahtjev ukoliko smatra da sud neopravdano odugovlači postupak i odlučivanje u predmetu.

Kontrolni zahtjev se podnosi sudu kod kojeg se predmet nalazi u radu.

Član 31

Pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku može se ostvariti:

- 1) isplatom novčane naknade za prouzrokovanu štetu zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku i/ili
- 2) objavljivanjem presude da je stranci bilo povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku.

Član 33 stav 1

Tužbu za pravično zadovoljenje može podnijeti stranka koja je prethodno podnosila kontrolni zahtjev nadležnom sudu.

F. Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore (“Sl. list CG”, br. 11/15 i 55/19)

Član 68

Ustavnu žalbu može podnijeti svako fizičko i pravno lice, organizacija, naselje, grupa lica i drugi oblici organizovanja koji nemaju svojstvo pravnog lica, ako smatraju da im je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeni Ustavom, pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

Ustavna žalba može se podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

Ustavna žalba se može podnijeti i prije iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava iz stava 2 ovog člana, ako podnosilac ustavne žalbe dokaže da pravno sredstvo na koje ima pravo u konkretnom predmetu nije ili ne bi bilo djelotvorno.

Član 69 stav 2 i 3

Ako se radi o radnji ili nepostupanju koje neprekidno traje duže vrijeme, ustavna žalba može se podnijeti i dok ta radnja odnosno nepostupanje traje, ako podnosilac u ustavnoj žalbi obrazloži zbog čega ta radnja odnosno nepostupanje dovodi do trajne povrede nekog njegovog ljudskog prava ili slobode zajemčenih Ustavom, u čemu se trajna povreda tog prava ili slobode sastoji i dokaže da protiv te radnje ili nepostupanja ne postoji djelotvorno pravno sredstvo.

Ako se u slučaju iz stava 2 ovog člana radi o nepostupanju suda u razumnom roku, ustavna žalba može se podnijeti samo ako su prethodno iscrpljena pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita prava na suđenje u razumnom roku, odnosno ako podnosilac ustavne žalbe dokaže da ta sredstva nijesu ili ne bi bila djelotvorna.

G. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore (“Sl. list CG”, br.42/11, 32/14 i 21/17)

Član 20 stav 1

Zaštitnik/ca u vršenju svoje funkcije djeluje na način što ukazuje, upozorava, kritikuje, predlaže ili preporučuje.

Član 41 stav 1

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

H. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 6 stav 1

Relevantni dio ovog člana glasi:

Svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.

IV PRAVO

34. Podnosilac pritužbe se žali na dugo trajanje vanparničnog postupka pred Osnovnim sudom u Kotoru u predmetu poslovne oznake Rs.150/20/19 (ranije Rs.117/18 i Rs.154/19).

a) Navodna povreda prava na suđenje u razumnom roku iz člana 32 Ustava Crne Gore i člana 6 st.1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

1) Opšti principi i kriterijumi za ocjenu razumnog roka

35. Zaštitnik, prije svega, ukazuje da shodno ustaljenoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: Evropski sud), razumnost dužine trajanja postupka se mora ocjenjivati u svjetlu okolnosti konkretnog predmeta, vodeći računa o kriterijumima koji su uspostavljeni u praksi Evropskog suda, a naročito o složenosti predmeta, ponašanju strana u postupku i nadležnog suda ili drugih javnih vlasti, kao i o značaju predmeta spora za podnosioca predstavke (vidi, između ostalih, Mikulić protiv Hrvatske, aplikacija broj 53176/99, stav 38, Izvještaj broj 2002-I, stav 38; Frydlander protiv Francuske, aplikacija broj 30979/96, stav 43)

36. U građanskim postupcima period obično počinje da teče od trenutka pokretanja postupka pred nadležnim sudom¹.

37. Glavni kriterijum u pogledu prirode predmeta je stepen složenosti predmeta².

38. Složenost predmeta može se odnositi i na činjenice i na pravo³, a može se odnositi i na pojedine procesne složenosti, kao što su učešće nekoliko stranaka u postupku⁴ ili na različite dokaze koje treba pribaviti⁵. Nadalje, složenost domaćeg postupka može objasniti njegovu dužinu⁶.

39. U odnosu na kriterijum ponašanja stranaka, član 6 stav 1 ne zahtjeva od podnosioca da aktivno saraduje sa sudskim vlastima, niti ih može kriviti za potpuno iskorišćavanje pravnih sredstava koja su im dostupna na temelju domaćeg prava⁷.

---

¹Poiss protiv Austrije, stav 50; Bock protiv Njemačke, stav 35.

²Buchholz protiv Savezne Republike Njemačke, 6. maj 1981. godine, stav 49; Zimmerman i Steiner protiv Švajcarske, 13 jul 1983. godine, stav 24.

³Katte Klitsche de la Grange protiv Italije, 27. oktobar 1994. godine, stav 55.

⁴H. Protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 8. jul 1987. godine, stav 72.

⁵Humen protiv Poljske, 15. oktobar 1999. godine, stav 63.

⁶Tierce protiv San Marina, 17. jun 2003. godine, stav 31.

⁷Erkner i Hofauer protiv Austrije, 23. april 1987. godine, stav 68.

40. Osoba o kojoj je riječ treba pokazati samo odgovornost u preduzimanju radnji u postupku koje se na nju odnose, suzdržati se od korišćenja taktika odugovlačenja.

41. U razmatranje dužine postupka, Evropski sud je uzimao u obzir načelo odgovarajućeg sudskog postupka, konkretno, to da su domaći sudovi u obavezi da propisno postupaju u predmetima koji su im povjereni⁸. Odluke u vezi sa odlaganjem iz posebnih razloga ili radi prikupljanja dokaza mogu, iz tih razloga imati izvjestan značaj⁹.

2) Primjena opštih principa i kriterijuma razumnog roka na konkretni predmet

42. Zaštitnik konstatuje da je podnosilac pritužbe jedan od protivnika predlagača u vanparničnom postupku pokrenutom pred Osnovnim sudom u Kotoru, po predlogu predlagača XXX dana 22. juna 2018. godine, radi fizičke diobe nekretnina upisanih u LN 3282, 3283, 3284 i 3285 KO Budva i u LN 1034 i 1035 KO Maine, a da podnijetu pritužbu podnosi zbog dugog trajanja navedenog postupka.

43. Predmetni vanparnični postupak je prekidan dva puta - prvo rješenjem suda sa raspravnog ročišta od 20. novembra 2018. godine, kojim "su predlagači upućeni" (kako je to u rješenju suda navedeno) da kod Uprave za nekretnine PJ Budva pokrenu upravni postupak za izmjenu upisa u predmetnim listovima nepokretnosti, iz sukorišćenja u susvojinu, koji prekid je trajao u periodu od 20. novembra 2018. godine do 4. jula 2019. godine (7 mjeseci i 14 dana), kada je postupak nastavljen. Drugi put postupak je prekidan usled smrti predlagača XXX u periodu od 21. septembra 2020. godine pa do 17. novembra 2020. godine. (u trajanju od mjesec i 27 dana), kada je postupak nastavljen. Međutim, kako se u smislu citirane odredbe člana 213 stav 2 Zakona o parničnom postupku, za vrijeme prekida ne mogu preduzimati nikakve procesne radnje, to se prilikom ocjene razumnog roka u konkretnom slučaju u trajanje postupka ne može računati vrijeme prekida u trajanju od 7 mjeseci i 14 dana, kada je predmetni vanparnični postupak bio prekinut po prvom rješenju suda radi pokretanja upravnog postupka pred Upravom za nekretnine PJ Budva, kao i vrijeme od mjesec i 27 dana, koliko je trajao drugi prekid postupka, usled smrti predlagača.

44. Dakle, relevantan period koji treba uzeti u obzir je period od oko dvije godine i devet mjeseci trajanja pred prvostepenim vanparničnim sudom.

45. Cijeneći razumnost trajanja postupka u kontekstu okolnosti konkretnog predmeta, Zaštitnik primjećuje da je u konkretnom vanparničnom postupku podnosilac predloga - pokretač predmetnog postupka XXX, koji je jedan od suvlasnika po pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u Kotoru, posl. br. P.421/04 od 15. marta 2005. godine, protiv ostalih nosilaca prava, koji su bili tužioc i zajedno sa predlagačem u navedenom predmetu, sada označenih protivnika predlagača (njih 12), kao i protivnika predlagača Opštine Budva, koja je bila tužena u pomenutom parničnom predmetu i u odnosu na koju je imenovanim utvrđeno pravo suvlasništva u idealnim djelovima, bliže određenim navedenom pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Kotoru.

⁸ *Boddaert protiv Belgije*, 12. oktobar 1992. godine, stav 39.

⁹ "Pravo na pravično suđenje – Vodič za primjenu člana 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima – Priručnik o ljudskim pravima br.6, autori Nula Mol i Katarina Harbi, Savjet Evrope, Beograd, 2007., str.52.

46. Iz stanja u vanparničnim spisima proizilazi da je pravosnažnom parničnom presudom priznato pravo suvlasništva XXX (podnosiocu pritužbe) - u vrijeme pokretanja predmetnog vanparničnog postupka u režimu sukorišćenja, što ukazuju prepisi listova nepokretnosti, uz predlog suda dostavljenih.

47. Činjenica je da između ovdje diobničara nema spora o postojanju njihovog priznatog im prava suvlasništva u idealnim djelovima, kako im je to pravo već utvrđeno u odnosu na tamo tuženog, a ovdje protivnika predlagača Opštinu Budva, pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Kotoru, posl. br. P. 421/04 od 15. marta 2005. godine.

48. Međutim, sporna je mogućnost diobe zbog promjene režima predmetnih nepokretnosti nakon donošenja Zakona o svojinsko pravnim odnosima Crne Gore ("Sl. list CG", br.19/09) i Zakona o državnoj imovini ("Sl. list CG", br.21/09). Naime, predmetno zemljište u momentu kada je na istom priznato suvlasničko pravo ovdje predlagaču i protivnicima predlagača (fizičkim licima) u odnosu na protivnika predlagača - tamo tuženog, Opštinu Budvu, bilo je u režimu privatne svojine, a prema prepisima dostavljenih listova nepokretnosti sada je to sukorišćenje, za većinu ovdje vanparničara (i za podnosioca pritužbe).

49. Pošto upis kod nadležnog upravnog organa nije adekvatan pravu stečenom pravosnažnom presudom suda od 15. marta 2005. godine i usled donošenja i realizacije planskih dokumenata na nivou Opštine Budva, bilo je neophodno pribaviti dokumentaciju od nadležnih opštinskih organa i izvesti vještačenje preko vještaka geodetske i građevinske struke.

50. Navedena situacija koja zahtijeva obavezno prethodno razrješenje činjenica u okviru prava vanparničara u skladu sa zakonom, da bi se moglo odlučiti o diobi pravilnom primjenom odredbama ZVP-a, uz činjenicu da je na strani protivnika predlagača označeno 13 lica, koja nemaju istog punomoćnika ili ga uopšte nemaju, a mnogi od njih nemaju prebivalište u Budvi, brojnost i značaj dokaza koje je neophodno izvesti čine ovaj predmet značajno složenijim u odnosu na predmete klasične fizičke diobe. Znači, ocjenom kriterijuma složenosti postupka, kao jednog od relevantnih kriterijuma za ocjenu razumnosti trajanja postupka, Zaštitnik konstatuje da je u pitanju predmet značajne složenosti.

51. U odnosu na kriterijum ponašanja podnosioca pritužbe, u konkretnom slučaju Zaštitnik primjećuje, kao što je već prethodno i istaknuto, da podnosilac pritužbe u postupku u kojem se pritužuje na dugo trajanje nije ni pokrenuo postupak predmetne diobe već drugi nosilac suvlasničkog prava; da je kod nadležnog upravnog organa upisano pravo korišćenja za XXX (podnosioca pritužbe), a da nije dokazao da je provjeravao upisno stanje niti da je tražio izmjenu upisa u odnosu na njega; da tokom vanparničnog postupka nije preduzimao bilo kakve radnje mimo postupanja suda; da isti nije koristio kontrolni zahtjev, kao jedno od pravnih sredstava propisanih Zakonom o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, što se u kontekstu ovog kriterijuma može ocijeniti kao pasivno držanje podnosioca, kako ga Zaštitnik i smatra u kontekstu navedenih okolnosti ovog predmeta.

52. Kada se složenost konkretnog predmeta ima u vidu kroz ocjenu prethodno navedenih pokazatelja i cijeni ponašanje suda kroz postupanje prvostepenog suda od podnošenja predloga

za fizičku diobu do sada, u smislu blagovremenosti postupanja - redovnosti zakazivanja ročišta, održavanje ročišta, preduzimanje procesnih radnji na ročištima, cijeneći i neophodnost izvođenja dokaza vještačenjem od strane vještaka geodetske i građevinske struke, potrebe sačinjavanja dopunskih nalaza, te davanja dopunskih izjašnjenja vještaka, postojanje zakonskih razloga usljed koji je postupak prekidan u dva navrata, a odmah po sticanju zakonskih uslova nastavljen, kako je to prethodno predstavljeno u činjeničnim navodima, ne može se smatrati da je postupak neopravdano produžen ponašanjem suda. Ovo i kada se ima u vidu da je sud po podnijetom predlogu za fizičku diobu od 22. juna 2018. godine, zakazao prvo ročište za 20. novembar 2018. godine, kao i to da su ročišta odlagana na period duži od mjesec dana, posebno cijeneći razloge odlaganja ročišta – zbog potrebe pribavljanja podataka, promjene adresa stranaka, vršenja vještačenja, izjašnjenja stranaka, kolektivnog štrajka advokata, a da su u pitanju rokovi instrukcionog karaktera. Uz ove i sve ostale konkretne okolnosti slučaja na koje je prethodno ukazano, Zaštitnik nalazi da se trajanje postupka u navedenom predmetu ne može smatrati prekomjernim, niti da je vanparnični sud doprinio dužem trajanju postupka.

53. Što se tiče ocjene kriterijuma značaj postupka za podnosioca, valja pojasniti da je neminovno da postoji značaj sprovođenja ovog postupka i za podnosioca pritužbe, kao nosioca prava susvojine koje mu je priznato pravosnažnom presudom parničnog suda, bez obzira što je na strani protivnika predlagača. Međutim, sud je dužan da i sam vodi računa o pravilnoj primjeni i materijalnih i procesnih zakona na svaki konkretni slučaj, pa je i za sud od posebnog značaja da se predmetni postupak okonča u skladu sa zakonom, a za što je neophodno da se prethodno obezbijede zakonski uslovi za sprovođenje postupka fizičke diobe u skladu sa odredbama Zakona o vanparničnom postupku. Stoga je značaj predmetnog vanparničnog postupka za podnosioca, kod ocjene ostalih relevantnih kriterijuma, po nalaženju Zaštitnika, bez uticaja na drugačiji ishod po njegovoj pritužbi.

Na osnovu svega izloženog, Zaštitnik shodno članu 41 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, donosi sljedeće

MIŠLJENJE

Dosadašnjim postupanjem Osnovnog suda u Kotoru, u vanparničnom predmetu posl. broj Rs.150/20/19, podnosiocu pritužbe nije povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku iz čl.32 Ustava Crne Gore i čl.6 st.1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

***

Shodno članu 20 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Zaštitnik ukazuje podnosiocu pritužbe da je kontrolni zahtjev (zahtjev za ubrzanje postupka), postao djelotvoran pravni lijek od 4. septembra 2013. godine (vidjeti *Vukelić protiv Crne Gore*, 4. jun 2013. godine, stav 85.), tužba za pravično zadovoljenje od 17. novembra 2016. godine (vidjeti *Vučeljić protiv Crne Gore*, 17. novembar 2016. godine, stav 30), a ustavna žalba od 20. marta 2015. godine (vidjeti *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, 24. novembar 2015. godine, stav 134), te ukoliko smatra da Osnovni sud u Kotoru predmetni postupak u budućem postupanju nepotrebno odugovlači, ima mogućnost uložiti navedena pravna sredstva u skladu sa prethodno citiranim

odredbama Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, odnosno Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore i/ili iznova podnijeti pritužbu Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GRE**
Snežana Armenko

Dna:

- Podnosiocu pritužbe,
- Osnovnom sudu u Kotoru,
- A/a.